

OBRAVNAVA PROTI RUDARJEM V HERRINU.

Priče pripovedujejo o nasiljih,
ropih in groznih s smrtjo
Lesterjevih gardistov.

McDOWELL JE ZAGROZIL, DA BO OPERIRAL RUDNIK S KRVJO.

Marion, Ill. — V sredo so imeli
obtoženi rudarji petnajst priči, ki
so posvetile z žarečo lučjo na raz-
ramere, katere je ustvaril pre-
mogovniški operator Lester v
Herrinu in ki so izvale krvavo
bitko med stavarji in stavarstvi
ter gardisti dne 22. junija m. l.

Kakor izgleda, je zagovornišvo
dobro spleto svojo stran procesa;
izpovedi priče so vedno bolj obte-
žilne za Lesterjeve gardiste.

Omenjena dne je zagovorni-
štvo dokazalo po svojih pričah, da
je Lester vladal v Herrinu z
municije in strojnico ter puške v
jami za "vse slučajnosti". Dalje
je prišlo na dan, da so gardisti
grozili pasantom na cesti s smrtjo,
jih dejanski napadli in oprali za
denar.

Lucian Tucker, rudar, je izpo-
vedal, da je nekaj dni pred bitko
posetil pisarno Lesterjevega delo-
vodje McDowella, ki je bil po-
zneje ubit med prvimi. Šel je iz-
terjat neki račun. McDowell je
vprašal, če spijonira v prid stav-
karjem. Tucker je dejal, da ni
vohun. Nato ga je McDowell vpra-
šal, kaj pravijo stavarji. Tucker
je odgovoril, da ne ve. Potem je
McDowell rekel: "Naj pravijo
kar hočejo, mi bomo kopali pre-
mog, unijsi gori ali doli. Kopali
bomo, če bo treba operirati jamo
v krvi. Povejte rudarjem, naj ne
hodijo preblikati, ako nečajo od-
nesti krogle."

Tucker je videl veliko pisane
kotu pisarne in vprašal delovodjo,
kaj je to. "To je naša strojnica,"
je odgovoril oni in nadaljeval:
"Ali vidite moza, ki leži tam pod
onim drevesom? Ta zna meriti;
nikoli ne zgreši cilja na miljo da-
leč. Čuvajte se ga!"

Dne 21. junija je Tucker šel po
vode in se ustavil pri Ed Cren-
shawovi hiši. Ko se je obrnil proti
premogovniku, je videl moza, ki
je postavil strojnico na nasip zem-
lje ter jo pokrnil z vejami. Nekaj
minut kasneje je strojnica pričela
pokati tako brzo, da ni mogel šteti
strelcev.

Državni pravdnik je pričel svi-
jati Tuckerja z vprašanji, kdo je
prvi streljal, stavarji ali gardi-
sti. Tucker je vztrajal, da se prvi
strelji prišli iz smeri pri rudniški
pisarni.

Priča W. M. Burton, prodajalec
smodnika, je izpovedal, da je dva-
krat obiskal McDowellovo pisar-
no, in sicer v sredo in četrtek pred
usodnim 22. junijem. Šel je
tja izterjat račun. Ustavila sta ga
dva gardista in ga trdo prijel, ko
ni hotel na njuno zahtevo počaka-
ti zunaj pisarne. Iz pisarne je sto-
pil W. J. Lester, lastnik odprte
jame in ga povabil notri. Lester
je dejal, da obratujejo premogov-
nik z velikimi težavami. Poskušili
kako pojde z odprto delavnico.

Burton je vprašal, dali odobra-
va početja gardistov. Lester je
priznal, da so gardisti banda ba-
rah, toda on upa, da jih ukroti.

Burton je opazil zaboj z muni-
cijo v pisarni in vprašal, zakaj je
to potrebo. "V mirnem času se je
treba pripraviti na vojno," je od-
vrnil Lester med smehom. Tedaj
je prišel delovodja McDowell in
Lester je pokazal nanj in omenil
Burtonu: "Ako Mac ne naredi
\$7500 dnevno, ga vržem čez strmo."

"Ni bati se," je odgovoril
McDowell. "Razbil sem se mno-
gotero stavko, pa razbijem še to."
Nato je Lester pokazal Burtonu
strojnico, rekoč, da izstrelji 1500
krogel v minuti in lahko pobije
vse ljudi v Williamson o'razu.
Lester je tudi rekel, da je priprav-
ljen operirati premogovnik s
stavkokazi leto dni, ako bo
treba.

VODILNI BANKIR JE PROTI ORTANJU AMERIŠKIM POBOJIL.

Chicago, Ill. — George M. Rey-
nolds, predsednik Continental and
Commercial National banke, je
dejal v sredo pri neki pojedini v
hotelu La Salle, da Evropa ne sme
upati, da ji Amerika odpusti vojne
dolgove. "Evropa ne sme misliti,
da je Amerika njeno božično dre-
vesce," je rekel Reynolds. Bankir
priporoča, da Združene države
vzamejo stališče nevtralnosti v se-
danjem konfliktu glede nemške
odškodnine.

OSKRBOVANJE STARIH LJUDI V PRAVI LUČI.

LE SIROMAKI SO ŽRTVE SE- DANJEGA SISTEMA.

In sedanji sistem oskrbovanja
kliče do neba po odpravi!

Carthersville, Mo. (Federated
Press. Stalni poročevalci). — V
okrajju Pemiscottu je taka metoda
za oskrbovanje starih in obnemog-
lih ljudi v navadi, da kliče do
neba po odpravi. Okrajno sodišče
želi znati okrbvalne stroške in
posledica takega nepotrebnega
varčevanja je strašna.

Okraj Pemiscott ima svoje zave-
tišče za onemogle in stare ljudi v
Haytiju, kjer stane popolna oskr-
ba starega človeka dvajset do-
larjev na mesec. Ali najdejo se
družine, ki so pri volji dati
staremu siromaku hrano in pre-
nočišče za deset dolarjev. Osebe,
ki sprejemajo onemogle stardke
in stardke, imajo pravico, da si-
lijo te ljudi delati zanje. Lahko
tudi določijo, kakšna dela oprav-
ljajo.

"Pojdite s mano," mi je rekel
okrajni pisar Frank Beard, "da
vam pokažem posledice našega
sramotnega sistema."

Beard je pričel stopati po ce-
sti, ki je vodila v zamorsko pre-
dmetje, nahajajoče se ob mestni
meji. Beard je semintje posvetil
z vžgalico, da sva našla pot do
stare lesene barake, skoli katero
so pihali vetrovi od vseh strani.
Stopila sva v prostor, ki je bil
napolnjen s stare šaro in ropotje.
V nos nam je udaril plehavi
zrak. V stenah je bilo na stotine
raspok. Tam v kotu, svit v svetle,
je ležal na kosi preproge "stric
Johnny" Sheppard, belopoltnik,
star tri in devetdeset let. Bil je
sam in tako je umiral počasi, za-
puščen in zanemarjen.

"Dobro je, ako človek vidi be-
lopoltno ljudi," je spregovoril
stareček v pozdrav. "Mislil sem,
da umrjem, ne da bi videl belo-
poltni obraz pred svojo smrtjo."

"Vidite," je segel v besedo
Beard. "Oskrbuje ga zamorka.
Okraj ji plačuje deset dolarjev
na mesec, da mu daje hrano. Ona
prebiva na drugi strani stranske
ulice in mu prinaša obede."

Njegova obleka je trohnela na
njegovem telesu. Njegova brada
in lasje so bili skrušani. "In kaj
naj počnem," je prišel zopet
stareček. "Tukaj ležim nočindan,
se tresem in trpim. Nimam ognja
in postelje. Zapustil nisem svoja-
ga ležišča skozi dva in sedemdeset
ur." Stareček je služil v dr-
žavljanaki vojni.

Po izjavi okrajnega pisarja
Bearda je raztresenih osemnajst
starih siromakov po vsem okrajju,
ki žive skoraj v ravno tako stra-
šnih razmerah kot stari Sheppard.
Poljsan je dejal, da okrajni sod-
niki izjavljajo, da se na ta način
milišajo stroški za oskrbo starih
in obnemoglih ljudi in zaradi tega
prevladujejo take stranske raz-
mere pri oskrbi starih ljudi. Ni-
kdar se ne uvide preiskava, kako
se ravna s stariimi ljudmi, kako si-
ve in umirajo. In okraj Pemiscott
je najbogatiji okraj v Missouriju.

V tem mesecu prične zborova-
ti legislatura. Ljudje, katerim se-
gajo take razmere do zra, pojde-
jo pred legislature in bodo zahtev-
vali, da država prevzame oskrbo
starih in obnemoglih ljudi, da se
napravi konec takim sramotnim
razmeram.

Povest "Jimmie Higgins" je
vredna delo ameriškega proleta-
na ob časi velike vojne. Dobi so
pri Knjižnici unišali S. W. P. J.

POLITIČARJI SE IGRAJO Z LJUDSKIM BLAGOSTANJEM.

NA SROU SO JIM BOLJ PRI- VATNI INTERESI KOT LJUD- SKIM KORISTI.

Zemljišče, ki bi lahko prehranilo
veliko ljudstva, pa ostane
puščava.

Seattle, Wash. — Iavirki in do-
toki reke Columbijе bi lahko slu-
žili, da spremene svat, poznani
pod imenom kotlina reke Colum-
bije, v cvetoče vrtove in krasna
polja. Puščava bi se lahko spre-
menila v raj, v katerem bi živele
do dve sto petdeset tisoč oseb, a-
ko bi se sgradile priprave za u-
metno namakanje zemlje. Ali pro-
fesionalni političarji so napravi-
li iz tega važnega vprašanja šo-
go v kongresu. Tako izjavljajo
lokalni odborniki organizacije za
umetno namakanje sveta Colum-
bia Basin Reclamation Association.

Po sedanjih načrtih se zahteva,
ki so predloženi v kongresu, da se
dobi veda za umetno namakanje
iz držav Montana in Idaho, reka
Columbia se pa prepusti privat-
nim interesom v izkoriščanje, ki
bi oddajali naseljenikom električ-
no silo, razpoveljavo in kurjavo.

Po načrtih, ki jih je izdelalo
Društvo za umetno namakanje
zemljišč, bi se dobivala voda s-
reže iz reke Columbia, električ-
na centrala bi se pa tam sgradi-
la, kjer reka Columbia najbolj dera.
Ako bi se oba načrta izdelala pod
nadsorvstvom vladnih inženirjev,
tedaj bi naseljeniki dobivali ve-
de in razsvetljavo za polovico
nižje ceno. V tem slučaju se mo-
rate oba načrta izvesti hkratu.

Privatni interesi pa ne gledajo
na to, kako bodo cenoje izhajali
naseljeniki, ampak zanje je me-
rodajen profit, ki ga bodo imeli
od naseljenikov, pravzaprav od
njihovega dela.

Tako ovirajo privatni interesi
saradi malika — profita vsako
kulturno delo.

NEWYORSKI GOVERNER JE ZA PIVO IN VINO.

Vprašanje prohibicije je zanem-
no v politiko in v nji ostane.

Albany, N. Y. — Novo izvolje-
ni governer Al Smith je nastopil
osebno pred legislature, da ji spo-
roči svojo poslanico.

Spolnil je svojo obljubo glede
Volsteadovega zakona, v kolikor
jo more spolniti governer.

V svojem govoru je naglašal,
da je prejšnja legislatura spreje-
la postavbo, ki dovoljuje izdelava-
ti 2.75-odstotno pivo. To postavbo
je proglasilo za neveljavno naj-
višje zvezno sodišče.

Omenil je, da ta odlok najviš-
jega sodišča povzroča, da država
ne more legalizirati lahkega piva
in vina. Zaradi tega se mora ljud-
stvo te države obrniti na kong-
res. Kongresna zbornica in senat
lahko spreminita Volsteadov za-
kon.

Priporočil je legislaturi, da
sprejme resolucijo, v kateri se v
imenu države zahteva, da kong-
res amendira Volsteadov oposta-
vo, da bo dovoljeno izdelovati in
prodajati lahka vina in pivo.

Dalje je priporočil, da se vsak
amendment k ustavi naj predloži
ljudstvu na splošno glasovanje,
mesto da o amendmentu odločajo
legislature.

Dalje je priporočil, da se držav-
na ustava v toliko spremeni, da
bo mogoče dovoliti dosluženim vo-
jakom svetovne vojne izplačati
nagrado.

ALKOHOL JE ZARTEVAL 17 ŽRTEV ZA PRAVNIKE.

Chicago, Ill. — Alkohol je za-
hteval svoje žrtve ob praznikih
tudi v Chicago. Sedemnajst oseb
je umrlo, ki so se napile preveč
alkoholnih pižav, ali pa zaužile
pravi strup — ponarejeno kognje.
Mrtiški oglednik Oscar Wolf
pravi, da se mora nekaj zgoditi,
da se napravi konec prodajanju
strupa. Kaj naj se podvzame, tega
ni povedal.

VELIK UDAREC ZA MILITA- RIKEM V COLORADU.

Denver, Colo. — (Federated
Press). — William Z. Foster, taj-
nik Strokovnovniške izobraže-
valne lige, je prejel sijajno zado-
bjenje za svoj izgon iz Colorada v
zadnjem avgustu, ko je hotel go-
voriti na javnem shodu v Denver-
ju. Dne 31. decembra je govoril na
tukajšnjem shodu, katerega se je
udeležilo tisoče delaveev in sto-
line so morale oditi, ker ni bilo
prostora v dvorani. Topot ni
nibše nadlegoval Fosterja. Gover-
nor Shoup, ki je prvič velel izgna-
ti Fosterja, je bil poražen pri zad-
njih volitvah in general Pat Ham-
rock, ki je izvršil izgon, je moral
odločiti službo poveljnika "ran-
gerjev" in narodne garde.

LAŽNIVE ČASNIKAR- SKE VESTI SO PRI- ČELE PRESADATI.

POŠEBNO O DOGODKIH V TU- JEMSTVU IZVE LJUDSTVO HALO REMNIOE.

Nepošteni privatni interesi ha-
vajo vesti v svojo korist.

Chicago, Ill. — Delavsko časo-
piše je večkrat opozorilo jav-
nost, da ni verjeti vestem, ki jih
poročajo razne časnikarske agen-
cije in jih prinašajo časniki, za-
stopajoči privatne bizniške inte-
rese, ker so taka vesti močno po-
bešana v korist gotovim intere-
som. Da si delavsko časopisje ni
izumilo tega avarila, ampak da
sioni na resnici, je potrdilo zdaj
Ameriško sociološko društvo na
svojem letnem zborovanju.

Jerome Davis, učitelj v
Dartmouthu je predlagal, da se
ustanovi poseben odbor za me-
narodne stike, ki naj študira me-
tode, po katerih se razpošiljajo
mednarodne vesti. Predlog je
podpiral E. A. Rose z državne u-
niverze v Wisconsinu, ki je bil
sprejet.

"Preprečiti moramo, da naše
misljenje ne bo žrtvovano nepo-
štenim interesom," je rekel Rose.
"Za primero naj služi brzojavka,
ki jo je najbrž razposlalo Narod-
no obrambno društvo pred štirimi
dnevi iz Washingtona, ki pravi,
da sovjet upravlja vse organizac-
cije, ki v Ameriki nabirajo de-
nar za ruske revele, in da gre
vse denar, kateri se nabere na ta
način, vladi."

Na to je pripomnil, če bi bilo
to res, tedaj je treba o taki stva-
ri hitro obvestiti člane Ameriške-
ga sociološkega društva. Ali on
misi, da je vest peklena laž.
Zaradi tega je potrebno, da list
"American Journal of Sociolo-
gy" vporabi eno stran, da popra-
vi take laži.

Suzana M. Kinsbury z Bryn
Mawrovega učilišča je naglašala,
da nimamo v Ameriki pravih fak-
tov o položaju v Nemčiji.

MILJONAR — MORILEC ZBO- LEL PRED OBRAVNAVO.

Miami, Fla. — Edgar C. Frady,
ki je umoril svojo ženo Dorotejo,
je imel priti te dni pred porotni-
ke. Obravnava se ne bo vršila.
Frady je milijonar. Zbolel je na
ledvica. Operirali so ga v Chi-
cagu. Tako izjavljajo zdravniki.
Po njih izjavi je Frady zadnjih
deset dni izredno slab. Treba je
bilo ovesti njegovo kri s krvjo
dr drugega človeka.

Ali so še kdaj postopali tako
milo s navadnim morilecem?

V Floridi zamorca navadno lin-
čajo, še preden se dokaže, da je
kriv obtoženega čina.

VIHAR S SNEGOM V NEW YORKU.

New York, N. Y. — Silni vihar
s snegom je po par dneh zopet
obiskal New York in okolice v
sredo zvečer.

Chicago in okolice: V soboto
jane in mrzlo. Severozapadni
vetrovi. Temperatura v sadnjih
24. urah: najvišja 32, najnižja 20.

FRANCIJA IN ANGLIJA SE NE MORETA ZEDINITI.

Poincare noče nič slišati o ang-
liškem reparacijskem progra-
mu; Anglija se boji posledic
fianka.

ITALIJA IN BELGIJA DELATA ZA KOMPROMIS.

Pariz, 4. jan. — Anglija je da-
nes neuradno obvestila druge je-
veznike, da izstopi iz reparaci-
ske komisije, ako se konferenca
razbije. Situacija je še vedno
skrajno kritična.

Italijanski delegat je sugeri-
ral, da naj Anglija in Francija
sprejmeta Mussolinijev program
kot kompromis.

Pariz, 4. jan. — Reparacijska
konferenca bo pokopana danes —
ali pa obvisi na tenki niti kompro-
misa.

Včeraj popoldne je bila druga
plenarna seja in Poincare je v
dolgem govoru razlagal in sago-
varjal stališče Francije. Franco-
ski ministriški predsednik ni bil
tako razborit kot na prvi seja v
torek, toda vztrajal je, da mora
francoški načrt obveljati kot po-
dliaga pogajanju glede nemške
odškodnine. O angleškem načrtu ni
hotel nič slišati.

Ko je Poincare končal, je bil
serviran čaj zborovalcem. Po čaju
je Bonar Law prišel z odgovorom,
katerega pa ni končal. Nadaljuje
ga danes in potem bosta govorila
Theunis v imenu Belgije in Della
Torretta v imenu Italije. Belgijec
in Italijan igrata vlogo posredov-
valca in v slučaju skrajne krise
bosta predlagala kompromis.

Ako pride do kompromisa, te-
daj popusti Anglija, ki se boji, da
bi fianko reparacijske konferenca
imel slabe posledice na lastno
konferenco in njeno slavo.

Turčije. Poincare to dobro ve, a-
to rine svoj program v smeri
v obeh taborih, francoskem in
angleškem, vlada mnenje, da se
konferenca ne sme razbiti.

Bonar Law je pristopil Fran-
coze in Italijane, ki se včeraj
daj, da sisto, ki sta ga Francija in
Italija med vojne deponirali v
angleški državni banki kot poro-
čstvo za posojila od Anglije, je
bilo še davne poslano v Ameriko
kot plačila za streljivo. Ministri-
ski predsedniki so se spogledali in
pobesili nosove. Njihovo sloto je
v Ameriki!

Poincare je na včerajšnji seja
trgal angleški program točko za
točko. Dejal je, da program od-
pravlja versajlsko pogodbo in ne
daje nobenega denarja, niti ne
določa nobene kazni za Nemčijo,
ako pravočasno ne plača zapadle
odškodnine.

Bonar Law je odgovoril, da bi
Anglija s vselijem sprejela fran-
coški program, če bi vedela, da je
mogoče s tem programom dobiti
kak denar od Nemčije, toda ona
ve, da je nemogoče. Nemčija pa
bo gotovo dala saj nekaj, ako se
sprejme angleški program. Ni res,
da angleški načrt krši versajlsko
pogodbo; če kdo krši pogodbo
dela to Francija s svojo zahtevo
za okupacijo Rupra.

Law je dalje rekel, da Anglija
odobri korake sile napram Nem-
čiji, določene v francoskem na-
črtu, ako Nemčija po preteku šti-
rih let ne izvrši zavenskih sklo-
pov. Ako je moratorij predlog,
naj se da Nemčiji dve leti časa.
Bonar Law je pripravljen razmo-
trivati detalje francoskega pro-
grama, čeprav je prepričan, da je
to izguba časa. Naj se obrata za-
deva kakor hoče, dejstvo ostane,
da Nemčija ni v stanju plašati vo-
kot mora. Zavezniki ne morejo do-
ločiti kredita Nemčiji, dokler ne
določijo maksimalne vloze repa-
racij, ki pa mora biti velike nižje
kot je sedanja. Francija morda
dobi eno ali dve milijardi starih
mark, ako vzame Nemčiji vse, kar
ima, ampak s tem se ne vpostavi
kredita Nemčiji, če Francija vzame
Rupr, uniči vse kredit Nemči-
je, ker premog v Rupru je sreča
Ella Nemčije.

Zavezniki so sklenili, da ne
sprejmejo nobenega načrta od
Nemčije. Nemški načrt, ki ga je
prinesel v Pariz dr. Karl Berg-
mann, se v glavnem ujema s
angleškim. Nemčija predlaga, da
se miša totalna vsota reparacij na

LOZANSKA KONFERENCA ČAKA NA KONCO KOME- DLJE V PARIZU.

Lausanne, 4. jan. — Mirovna
konferenca si je v zvela odmor.
Turki bi radi nadaljevali seje, to-
da zavezniki delegatje čakajo na
izid reparacijske konference v
Parizu. Ako pride do preloma med
Anglijo in Francijo in konca
entente, se bodo Turki približali
Franciji in izkoristili konflikt za
svoj mirovni program.

KONFERENCA MED RU- DARJI IN OPERATORJI.

Na prvem sestanku ni prišlo do
nobenega sporazuma.

RUDARJI ZARTEVAJO PO- GODBO NAJMANJ ZA DVE LETI.

Chicago, Ill. — Zastopniki last-
nikov rudnikov na polju mehkega
premoga in rudarske organizacije
United Mine Workers of America
so se sili 3. januarja v Congress
hotelu, toda prvi sestanek je bil
bres uspeha.

Podrobnosti seje niso znane, do-
znale se pa je toliko, da se stran-
ci ne moreta sporazumeti v nobeni
točki, ki so na dnevnem redu.
Rudarji zahtevajo mesdno po-
godbo za tri leta, toda zadovoljili
se bodo mogoče s dveletnim pak-
tom, ne pa s krajšo dobo. Oper-
torji so proti dolgetrajni pogodbi;
najrajši bi imeli vsako leto novo
pogodbo.

Zahteva rudarjev za triletno
pogodbo je pogajna. Če operatorji
odstopijo od svoje zahteve za po-
gajanje po distrikth, bodo za-
stopniki rudarjev pristali na dve
leti.

Predložila je glas, da se lastniki
premogovnikov v okrajju ali pri-
pravljani na podaljšanje sedanje
dveletne pogodbe za eno leto,
ako ne bo druge poti in nespore-
sualjanja.

John L. Lewis, predsednik ru-
darske unije, je informiral opera-
torje, da nova mesdna pogodba
mora temeljiti najmanj na obsegu
starih držav, ki proizčujejo največ
mehkega premoga.

Rudarji imajo več ko sto za-
stopnikov, operatorji pa veliko
večje število. Petnajst držav z
rovi mehkega premoga je zastop-
panih.

FEDERAT TISOČ NA LETO PHEMALO ZA MILJONARJE- VO SENO.

New York, N. Y. — Odvetnik
mra. Ans Stillmanova in Guy
Stillman je vložil pred sodnikom
Moreshauserjem pritožbo, da je
petdeset tisoč dolarjev na leto
premalo, da se prehranila Still-
manova in njen sin, star okoli
šest let.

Njen soproj je bankir in mi-
ljonar.

Sodnik Moreshauser je določil
devetdeset tisoč za prehranitev
Stillmanove in njenih štirih o-
trok. Odvetnik trdi, da ta vsota
ni bila nikdar izplačana.

14,025,000 NOVOEV SKOVANIH V LETU 1922.

Philadelphia, Pa. — Tukajšnja
novična je v letu 1922 skovala
14,025,000 komadov srebrnega in
nikljinata denarja. Skovanih je
bilo 7,320,000 srebrnih dolarjev s
novim obrabeom.

50 milijard mark v slatu in se ji
dovoli moratorij za deset let ter
takočinje mednarodno posojilo
pet milijard starih mark. Nemei
upajo dobiti posojilo v Ameriki,
Švici, Holandiji in od male enten-
te.

Washington, D. C., 4. jan. —
Senator Robinson, demokrat iz
Arkansasa in Wilsonov pristal, je
včeraj predložil v senatski sborni-
ci resolucijo, da predsednik Zdra-
senih držav imenuje zastopnika
ali zastopnike Združenih držav v
reparacijski komisiji. Resolucija
pojde takej na generalno debato
in s tem bo dana prilika naspro-
tnikom in zagovornikom ameriške
intervencije, da dobro premislijo
to stvar v sbornici.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (Ivan Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Dec. 31-22) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

NAŠA POTRATA!

Tisoč železniških voz jabolk so vrgli v reki Columbia in Wenatchee. Jabolka so bila zmrznjena in zdravstveni uradniki so odredili, da se uničijo. Tako poročajo iz Wenatcheeja, Wash. To ogromno množino živeža so uničili pred božičnimi prazniki.

Zakaj se je to zgodilo? Ali so poljedelci in sadjereji ravnali tako malomarno z jabolki, da so zmrznili? Ali se je mogoče kakšen hrib podrl na železniško progo in je vzelo več dni dela, da so bili železniški tirji zopet sposobni za promet? Ne eno ne drugo se ni zgodilo!

Jabolka bi bili lahko odpeljali, pa niso imeli lokomotiv in dosti voz. Trmoglave železniške družbe se nočejo pobotati z železniškimi delavci in delavci se logično nočejo vrniti na delo. In če delavci ne delajo, ostanejo lokomotive in železniški vozovi nepopravljeni. S polomljeno železniško opremo se pa ne more vzdrževati reden železniški promet.

V velikih mestih in industrijskih središčih je na tisoče proletarskih otrok, ki bi radi jedli jabolka, pa jih ne morejo. Predraga so! Ako bi bilo prišlo teh tisoč železniških vozov jabolk na trg, bi cena padla. Zmetali so jabolka v reki, ker so bila pokvarjena, in cena je ostala tako visoka, da jih stariši revnih otrok ne morejo kupiti.

Pa tako ni samo z jabolki. Tam v Minnesoti in Wisconsinu imajo toliko krompirja, da gnije. Lokomotiv ni, vozov ni, nam povejo, ako vprašamo, zakaj krompir ne pride na trg.

Tako je tudi z žitom, ki plesni tam po žitnicah na severozapadu.

Glad pa ne trka samo na vrata bednih v Ameriki, več ko pol Evrope strada. In mi? No, mi gledamo, kako se kvarijo živila in poljski produkti. Včasih tudi malo pozabljamo, in mislimo da smo že storili svojo dolžnost.

Vpričo take dokazane nesposobnosti privatnih bizniških interesov bi morali tako glasno zahtevati nacionalizacijo železnice, da nas slišijo v Washingtonu in jo tudi izvrše v interesu ameriškega ljudstva in vsega človeštva. Dokler obstoje take razmere, se nikar ne bahajmo, da smo dobrosrčni napram revnim in siromašnim. Ampak milosrčni smo napram privatnim bizniškim interesom, ker ne napravimo z nacionalizacijo železnice konca takim razmeram, ki kriče že do neba po odpravi.

KRALJ NIMA ČASA ZA SESTRADANE DELAVCE.

Brzjav nam sporočil, da je na Trafalgarškem trgu v Londonu zborovala izredno velika množica brezposelnih delavcev. Bila je demonstracija sestradanih, brezposelnih delavcev, ki so za sebe zahtevali delo in kruh zase in svoje. Izvoljena je bila delegacija, da ponese peticijo v Buckinghamsko palačo in spregovori s kraljem in mu dopove, da delavci in njih družine stradajo in prezebajo.

Kralj ni sprejel deputacije. Pa tudi policija se je zakadila v deputacijo, tako da je samo par delavcev dospelo do palače. Seveda je bila kraljeva pravica, da je odklonil deputacijo in ni hotel/videti sestradanih mož, ki so še pred nekaj leti stali v strelskih jarkih v Franciji. Kralj je bil sit, pa tudi drugih udobnosti ne pogreša. Siti ljudje pa neradi sprejemajo sestradane ljudi, ker jih spominjajo, da velik del krivice zadene tudi tiste, ki so siti, da drugi stradajo.

Ampak če je kralj ravnal pametno, ko je odklonil sprejeti deputacijo lačnih in brezposelnih delavcev, je seveda drugo vprašanje.

Ministrski predsednik je zdaj Bonar Law, nazadnjak od pete do glave, ki verjame, da je vedno tako bilo na svetu in vedno tako ostane. Da kralj ni sprejel deputacije, je gotovo njegova zasluga. Ako pa kralj misli, da mu je Bonar Law dobro svetoval, ko mu je dejal, da se naj njegova veličanstvo zavije v plašč kraljevega dostojanstva in pokaže vrata delavski deputaciji, je kralj v veliki zmoti. Ljudstvo res rado pozabi, ali nekaterih stvari ne pozabi nikdar. Te si ukleše v svoje srce. In ponižanje od strani tistih, ki jih redi ljudstvo, je zadnja reč, ki jo ljudstvo pozabi. In kadar je treba vrniti posojilo, takrat tudi ljudstvo pravi, da nima časa poslušati kronanega vladarja.

Ako Bonar Law misli, da je izvršil veliko uslugo kralju, ker ga je rešil pogleda na sestradane ljudi, je dokaz, da se ne zaveda, da živi v 20. stoletju. Kdor visoko leta, nizko sede. In če bo hotel Bonar Law ohraniti kralju njegovo službo, ga bo moral učiti uljudnejšega občevarja z ljudstvom, kajti ošabnost se rada izpodtakne in pade, pa magari če je zavita skritiasti kraljevi plašč.

SLIKE IZ NASELBIN.

Mansfield, O. — Ni še dolgo tega, odkar sem se naselil v to naselbino, iz katere sploh še nisem čital nobenega dopisa. Zato sem se sedaj nekoliko namenil opisati razmere od tu. Kar se tiče delavnih razmer so pri nas razmeroma enake kot so drugod, kolikor razvidim iz dopisov v Prosveti. Tovarni imamo dovolj, ki večinoma obratujejo s "polno paro". Vzlic temu vlada dovolj nezadovoljnost med delavstvom, kajti plačani smo tako pičlo, da človek komaj izhaja z najpotrebnejšimi sredstvi. Kako da se nam tako godi kljub temu, da delamo in delamo, je gotovo znano vsakemu zavednemu delavcu, ki je spregledal, da je nepravilni družabni red kriv, da nekateri živimo v pomanjkanju, malo njih pa, ki v resnici prav malo koristijo človeški družbi, živijo v izobilici in razkošju.

V naši naselbini imamo društvo "Jadransko morje", šteje 238 SNPJ, ki še precej dobro obstoja. O kakem napredku v naselbini vzlic temu ne moremo govoriti, kajti Slovencev nas je malo tu nastanjenih. Imamo v svoji sredi tudi nekaj bratov Hrvatov, ki so člani našega društva in se prav dobro razumevamo med seboj.

Slišal sem govoriti, da se je pred kratkim tu naselilo nekaj naših rojakov, s katerimi pa še nisem govoril. Upam, da so nekateri izmed njih gotovo člani SNPJ in bodo prestopili k našemu društvu. Ako pa kdo izmed njih ni član naše SNPJ, mu svetujem, da pristopi k našemu društvu. Nihče ne ve, kdaj in kje ga čaka neureda, zato je neobhodno potrebno, da se za vsak slučaj varujemo in nas neprilike ne bodo našle nepripravljenih. Pridružite se nam v društvu dokler še ni prepozno in delujte z nami za napredek, da društvo izpopolnimo in ga spopolnimo, in nam bo lahko nudilo še večje ugodnosti.

Z bratekim pozdravom. — L. Turk.

Greys Lake, Ill. — Farmar v jezerski pokrajini čaka, da se sedem let, da bi se oglašil kateri drugi farmar v našem naprednem listu Prosveti, pa mislim, da bi moral še čakati sedem let in še dvomim, da bi se kdo oglašil, ako se ne bom sam. Čeravno nas je pol duceata slovenskih farmerjev, vendar se nikomur ne zdi, da bi se oglašil; izgleda, da so vsi preveč zaposleni s delom, katero je najbolj pripravno za zimo. Naj le bodo zaposleni, ne briga me to, jaz se oglašam vseno, če ne večkrat pa vsaj vsakih sedem let enkrat, med tolikim časom bo brat urednik že našel mal koticček tudi zame.

Za sukanje svinčnika moja roka ni kaj prida gibljiva. Kako bi tudi bila, saj vadiš sem jo le v dvorazredni ljudski šoli na oni strani "luže", kjer je bila marsikatera reč za otroke bolj vpoštevana kakor pa šola.

Na starega leta večer sem šel s svojo družino v osem milj oddaljeno slovensko naselbino Waukegan, kjer se je vršila veselica v Narodnem domu. Lahko se reče veselica, kajti veseli smo se zabavali, kakor se na veselici spodobi. Ugajal mi je odhod starega leta, ko si je staro leto pripravljalo grob. Šlo je v preteklost kot nekaj obrabljenega, zloglasnega in nekaj, ki je povzročalo nezadovoljnost med nami. Pri tem sem si mislil, kako dobro bi bilo, da bi si naši izkoriščevalci in kapitalisti izkopali tak grob. Čas vse prinese in prinesel bo konec z grobom tudi njim, samo ako želimo, da jim bo kmalu prinesel grob, moramo za to delati in pospeševati, da odpravimo družabni red, ki ustvarja kapitaliste. Ne dvomimo vsi tega želimo in najraje bi videli, da bi že v letu 1923 prišel.

Za nas farmerje je ta družabni red ravnotako usodepoln kot za delavce, kajti mi farmerji smo izkoriščani kot delavci. Nam farmerjem je sedanjí družabni red sovražen, ker daje kapitalističnim mogoteem možnost, da nas izkoriščajo in krajejo naše žulje. Človek kar strmi, ko gleda štatištične številke o njih delitvi dividend, ki dosegajo, za nas že naravnost vrtoglavno višino. Milijarde grede v njihove žepne, da bi za to storili kaj drugega kot da lastujejo delnice. Ni čudno potem, da je za nas farmerje in delavce taka beda. Nekam vendar mora iti prodneno blagostanje, saj vsi zanj delamo.

Iz neštetihi izkušenj smo lahko spregledali, da nas farmerje in delavce tlačijo isti mogotei in je družaben red nam vsem škodljiv. Mogotei se združujejo, da nas bodo lahko nemoteno izkoriščali, zato je neobhodno potrebno, da se združimo tudi mi v skupni politični organizaciji farmerjev in delavcev, da bomo lahko o priliki pokopali kapitalizem, katerega ne čaka drugača kot grob. Kakor moramo mrhovino od kake poginule živali pokopati kadar erke, da ne razširja smrada, tako moramo gledati, da pokopljemo krivično kapitalistično družbo; ko jo bomo z glasovnicami pobili ter si izvolili boljši družabni red.

Prihodnje volitve bomo imeli leta 1924. Ali se bo delavstvo do takrat izpametovalo? Čas bi že bil, da bi se in da bi si enkrat res lahko vselej arca segli v roke, z nadejo gledali v bodočnost in si voščili srečno Novo leto, ki bo tudi prišlo.

V Prosveti sem že parkrat čital dopise, da je uredniku pri "delavskem listu" G. N., Pircu v Clevelandu in patru Kazimirju zelo pri srcu fond bivšega republiškega združenja. Jaz bi jim svetoval, da bi vzeli v roke brezovko, kajti koruzna metla je prešibka, in pometajo naj pred svojim pragom. Našli bodo vsak na svojem pragu toliko blata, da ga bodo s težavo pometli in ne bodo imeli časa misliti na kaj drugega kot pometati bodo pred seboj, ako hočejo imeti čisto. Vprašanje je seveda, če so ljubitelji snage pred svojim pragom, kajti dobijo se tudi taki ljudje, ki se sami valjajo v blatu, o drugih pa kričijo, da so umazani.

Še se spominjam, kako so pred mano beračili za slovensko zavetišče. Tako so šli okoli vseh rojakov in tudi nabrali, zavetišča pa še danes niso ustanovili in ga nikdar ne bodo. Tudi o tem nisem še nikdar slišal, da bi bili kaj dali za otroke stavkarjev, da bi komu kupili čevlje in ga oblekli za tisti denar, ki so ga spravili od nevednih ljudi. Tudi za katoliško cerkev in za neštete "dobre namene" so že nabrali milijone, a še ni bilo do danes slišati, da bi nudili le najmanjšo pomoč otrokom revnih stavkarjev. Kakopak, saj oni so ravno tisti, ki prepovedujejo stavko in pravijo, da je stavkokazenje upiranje proti "naprej postavljenim", kar je greh v njihovih očeh.

Pozdravljam vse čitatelje Prosvete. — Louis Kučnik.

Praščičoreja v Jugoslaviji.

New York, N. Y. — Jugoslav. oddelak F. L. I. S. — Alfred P. Dennis, poseben zastopnik ameriškega Department of Commerce na Dunaju, priobčuje v "Commerce Reports" sledeče poročilo o važnosti praščičoreja v Jugoslaviji:

V prejšnjih letih je bila Srbija važen faktor v mednarodni trgovini praščičjih produktov, in se raditega domneva, da je Jugoslavija poklicana izvrševati gospodujoč vpliv na tržišča v srednji Evropi. Skoraj 40 odst. orane zemlje v tej deželi je posvečeno pridelovanju koruze, in jugoslavanski bukov in hrastovi gozdovi dobavljajo zalogo železov in žirov, ki omogočajo, da so praščiči toliko na boljšem glede krme. Zdi se, da je Jugoslavija edina dežela v Evropi, ki je v stanu vrediti praščiče tako po ceni, kakor je to mogoče v takozvani koruzni pasmi Združenih držav. Ako uvažujemo naravne prednosti in bližino Jugoslavije k sosednim tržiščem, željnim po teh produktih, kot so ona Čehoslovakijske, Avstrijske, Italije in Nemčije, potem treba reči, da teoretično je Jugoslavija v boljšem položaju, da obvladuje ta tržišča, kot so Združene države.

Vendar ni pričakovati v tej trgovini velikega razmaha v bližnji bodočnosti, ker je jugoslavanska praščičja industrija popolnoma neorganizirana; nima znanstveno upravljenih klavnic, ni udobnosti ledenje, ni standardizacije onih izdelkov, ki se prodajajo v inozemskih trgih na podlagi svoje kakovosti. Prometne razmere so izmed najslabših v katerikoli evropski deželi. Koruza, ki je glavna žitna žetev, se prideluje bolj za ljudsko hrano kot za živinsko krmo. Ako koruza dobro obrodi, dobivajo praščiči svoj delež; ako pa je letina slaba, se jim ta krma prikrajšuje. Danška praščičoreja, ki je najbolj organizirana poljedelska industrija v Evropi, je popolnoma neodvisna od

domačega žitnega pridelka, in tam se ne škodi z uvažanjem koruze za praščičorejo. Ideja, da bi se po slabi letini uvažala koruza za krmo živine, bi se pa smatrala v Jugoslaviji za popolnoma neizvedljivo.

Ljudsko štetje od aprila 1922 pokazuje, da je bilo tedaj v Jugoslaviji 3.087.020 praščičev v primeri z 3.283.135 v apr. 1921. Glasom uradnih podatkov je to število tekom minolega poletja še nadalje pojemale, ko je postalo razvidno, da bo letina koruze zopet prekratka. Belgradska vlada je naložila na izvoz praščičev in svinjine tako visoke carine, da je prodaja teh izdelkov v inozemstvu skoraj popolnoma prenehala. Ameriška mast se more uvažati in se tudi zares uvažuje v Jugoslavijo in prodaje dobičkanosno. Izvoz praščičjih produktov iz Jugoslavije tekom druge polovice tega leta bo jako pičel valed nalaganja visokih izvoznih carin.

Srbijanska praščičja industrija, o kateri se je mislilo, da si bo po koncu vojne hitro opomogla, je bila sedaj zaprečena v svojem razmahu valed slabe koruzne letine v dveh zaporednih letih, in konkurenca jugoslovanskih praščičjih produktov na tržiščih srednje Evrope ne igra nikake vloge. Kar se tiče bodočnosti, bo važnost te konkurence odvisna od uspeha koruznih letin, od zboljšanja prometnih sredstev in organizacije razpečavanja. Boljša organizacija je dosegljiva potom krajevnih poljedelskih združenj, ki so po vojni vzniknile v vedno rastočem številu, in prometna sredstva bodo brezdvomno napredovala. Načrt je že napravljen za normalno-tno železnico, 300 milj dolgo, ki bo vezala Belgrad z globokovodnim jadranskim pristaniščem blizu Kotora.

Ako bo jugoslovanska praščičoreja zares zagospodovala na evropskih tržiščih, se to utegne zgoditi le kot posledica počasnega razvoja. Zdi se, da se ameriška izvorna trgovina masti in slanin ima za najbližjo bodočnost malo bati od konkurence poodonavske praščičje industrije.

Pot največjih odkritij.

Katera znanstvena odkritja so največja v zadnjih desetih letih?

S tem vprašanjem so se pečali ameriški učenjaki, organizirani v Ameriški zvezi za povzdigo znanosti (American Association for the advancement of Science), ki so zborovali zadnje dni v Bostonu in Cambridgeu. Trije člani izvrševalnega odbora gori omenjene organizacije so odgovorili na to vprašanje. Odborniki so: dr. Daniel T. McDougal, ravnatelj oddelka za botanično raziskavanje v Carnegiejevem inštitutu; dr. W. J. Humphreys, šef vladnega vremenskega biroja v Washingtonu; dr. Henry B. Ward, profesor na čikaški univerzi.

Njih odgovor seglasi: Sledečih petero odkritij smatramo za največja v zadnjih desetih letih:

1. Odkritje "nosilec podedovalnosti", to je elementov, ki prenašajo karakteristična svojstva staršev na otroke.
2. Definitivno izmerjenje velikosti gotovih zvezd, posebno pa zvezde Betelgeuze, ki je ogromno solnce, tako veliko, da se naše solnce s vsemi svojimi planeti vred izgubi v njem kakor kaplja vode v morju.
3. Iznačba zdravila "insulin" zoper bolezen na ledvicah, ki se imenuje diabetes. To zdravilo v obliki seruma je iznašel dr. J. J. MacLeod, profesor medicine na univerzi v Torontu.
4. Razlika med atomi. Prej so znanstveniki mislili, da je atom vseh elementov enak, to je enoličen in nespremljiv. Eksperimenti dveh kemikov na Angleškem so pa pokazali, da ima klorin dve vrsti atomov in nadaljna raziskavanja nedvomno doženejo, da imajo tudi drugi elementi (prvine) različne atome. Klorinove atome je znanost že ločila.
5. Odkritje konstitucije žive snovi. To je zadnje največje odkritje v desetih letih, ki pokazuje, iz česa so sestavljena telesa živali in človeka.

Na zborovanju omenjene organizacije učenjakov je tudi bila sprejeta resolucija, ki naglašala, da je nauk, izhajajoč iz Darwinove teorije, o razvoju organskega življenja iz nižjih vrst v višje absolutno dokazana stvar, o kateri ne more biti nobenega dvoma več.

Delavci brez delovskega časa plačajo je kakor vojak brez plačila

Meteoriti.

Kapitalistična Evropa je zopet na operacijski mizi. Stari, krkljavi bolnik je že tako na slabem, da komaj še diha, kljub temu predlaga dr. Poincare de Ravanche, da je treba bolniku izraziti pljuča in potem bo dober. Srečna želja vseh zdravih ljudi je, da bolnik kmalu pogine!

Nemčija ima vrv okrog vratu. En konec vrvi je v rokah Anglije, drug konec pa drži Francija in obe krepko vlečeta. Tako je prav! Vleci, vleci! Kadar pride do padea — padejo vsi trije.

V Lozani teče vse gladko — kakor po olju.

Ali je Mussolini že našel zlato v Jadranskem morju in plačal dolgove Italije? Ne! Jutri!

Ta teden še niso ubili nobenega predsednika na Poljsem. Nič na dene, zato pa so na Portugalskem nekoliko zaropotala bombe in ircem še vedno teče kri iz nosa.

Žalostne vesti prihajajo iz Jugoslavije. V Ljubljani so zmagali komunisti, v Zagrebu zahtevajo republiko in v Belgradu so si razdelili stotilijon-dolarski sklad. Žalostno!

Kume Pašič se je pobral, zavrtel na peti, tlesnil s prti in glej — starega mačka v novem falklju!

V Lurdu se je zgodil nov slučaj: spregledal je slepec, ki je bil slep za vse drugo, samo za Lurdu ne.

Ena za kratek čas: "Socialisti so 'vandrovci', pravi pater doktor Hugo.

Še ena: Pater Hugo, ki je "privandru" z univerze v Kasimirjev "kevder", ni socialist.

O Mussoliniju pravijo, da je novi Napoleon.

Ne delajte Napoleonu te sramote, pa naj je bil še tak falot!

Prihodnja vojna bo za petrolej. Upajmo, da se dobri državljani ne bodo branili umirati. Saj jim bodo oljni magneti prišli večno luč. . . Oj ta časti!

Morganovi ministri v Washingtonu so menjaja, da morajo finančniki postaviti Evropo zopet na noge. Če pomislimo, da so finančniki postavili Evropo na glave — ali jim more še kdo zaupati?

Dvoredni meč pravice: 54 političnih jetnikov je še vedno v ječi. Okrog 40.000 vojnih sileparjev je še vedno na prostem.

Zakaj toliko trušča zaradi klavovcev v Louisiana, ki so obglavili dva moža in vrgli trupla v reko! To se je vendar zgodilo po pravih demokracijah in stoodstotnega amerikanizma! Kaj hočejo več?

Pop-šerif Robb, ki je obesil dva kristjana v Iowi, je zdaj obtožen, da je kradel in prodajal žganje.

Kako grd in nevaležen je svet! Ali je človek zato pop, rabelj, šerif in pobožna duša, da pojde v pekli! Nikakor ne! Praktični kristjan obeša in krade zato, da si zasluži nebesa.

Kadar je ropar obsojen v zapor, je dokaz, da nima prijateljev v Washingtonu.

K. T. B.

VAŽNO ZA ONE, KI ŽELE POSTATI DRŽAVLJANI.

Chicago, Ill. — Za tujzemce, ki žele postati državljani, prične šola na vogaln Pet in dvajsete ceste in Central Park avenue dne osmega januarja t. l. Podučuje se tudi angleški jezik.

Novi učenci se sprejemajo vsak večer.

Kdor želi postati državljan, nima le prilike, da se nauči vsega, kar potrebuje, da se mu podeli ameriško državljanstvo, ampak se poleg tega uči še angleškega jezika. Poduk je brezplačen.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Greys Lake, Ill. — Vaš dopis je za zadnjo sredino številko prišel prepozno, zato ga priobčamo danes. — Fondravi

Povest "Jimmie Higgins" je srcealo dnu ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi se pri Književni založbi S. M. P. J.

Z DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Minimalna mezda za žene v Kafformiji, k iznosa \$16 na teden, ostane. Tako je zaključila državna industrijska komisija pred nekaj dnevi. Zadnja jesen je komisija znižala minimum na \$11.50, toda v skladu s protesti delavskih organizacij je prišlo vprašanje po- novno na dnevni red in komisija je morala spremeniti svoj prejšnji zaključek.

Steklarski delavci, organizirani v "National Window Glass Workers' Association", dobe po novi pogodbi z lastniki delavnic za tri odstotke višjo mezdo. Pogodba je bila podpisana zadnji teden v Clevelandu. Dne 1. decembra m. l. so steklarji dobili 10-odstotno zvišanje mezde.

Unije obsojene na globo. Zvezno distriktno sodišče v Los Angelesu je 2. t. m. obsodilo osem železničarjev na plačanje globe v vsoti \$9800. Obtoženci so bili spoznani krivim zarotam proti meddržavni trgovini v zvezi s stavko železniških mehanikov v zadnjem avgustu. Glebo plačajo unije, h katerim spadajo obsojeni železničarji.

Konferenca rudarjev z operatormi se zopet vrši v Chicagu. Zastopniki obeh strank zbirajo v Congress hotelu. Lastniki premogovnikov ponovno zahtevajo, da se nova mezda na sklepa sklepa po distriktih, dočim odborniki rudarske organizacije zahtevajo pogodbo po starem sistemu za vse distrikte na centralnem konkurenčnem polju mehkega premoga ali za vsa polja tega premoga.

Razne vesti.

OBRAVNAVA PROTI RUDARJEM V HERRINU.

(Nadaljevanje s prve strani.)

je prisluškoval na telefon. Prvo noč je Lester telefoniral McDowellu, da je izvedel, da pride 200 mož iz West Frankforta in 100 mož iz Johnston. Cityja za napad na jamo. "Allright, mi smo pripravljeni. Stavim nekaj, da ne pridejo živi semkaj," je odgovoril delovodja. V drugem razgovoru 24 ur pozneje je Lester dejal McDowellu, da naj pokaže belo zastavo in skuša priti v dotiko s stavarji. Naj se pogaja z njimi toliko časa, da se gardisti dobro utrdijo. V tem času bo on (Lester) skušal dobiti vojaške čete v Herrinu.

E. V. Renfro, bivši rudar in sedaj v službi pri pogrebniku, je pričal, da so ga oboroženi gardisti prišli na cesti 19. junija. Eden gardistov ga je udaril po obrazu, sunil v rebra in ga psoval s grdimi besedami; drugi je pa segel v njegove žepne in vzel uro ter 40 centov, vse, kar je imel pri sebi. Uro so mu dali nazaj, obdržali pa so drobiž. Odpravili so ga s besedami: "Izgubi se, prokleti špijon in če se še enkrat pokažeš, te ubijemo."

Renfro je bil pri rovu Watson dne 21. junija popoldne in je videl in slišal streljanje. Prvi strel. Videl je okrog 200 mož na bližnjih križišč, toda poznal ni nikogar, ker so bili predaleč.

Farmer Gibbs in njegova žena sta pričala, da sta nabirala jagode v gozdiču blizu jame. Prišli so gardisti in ju opsovali ter spodili, češ, da v bodoče morajo njih vprašati za dovoljenje, ako hočejo nabirati jagode.

Toliver H. Nelson se je 16. junija peljal v avtomobilu po cesti mimo jame. Garda ga je ustavila in mu velela dvigniti roke kvišku. Eden gardistev, ki je stal kakih 50 korakov proč, je kričal: "Ubij ga, ubij ga! Pokaži mu, da žremo žive, da imamo radi toplo kri."

Približno tako so izpovedale tudi druge priče.

AMERIŠKI KAPITALISTI ŽELE IZVEDNI RESNICO O RUSIJ.

Sami hočejo izvesti kakšni so pogoji za trgovino s Rusijo.

New York, N. Y. (Fed. Press). — Diplomate, uravnavatelji sveta in zavijali rešnice še vedno niso na jasnem glede Rusije, ampak veletrgovci so pričeli prejemati poročila o razmerah v Rusiji, v svojem lastnem glasilu. Zadnja izdaja "Amexa News", oficijelne glasila Ameriškega izvoznika družstva za tovarniške produkte, je skoraj polna samih poročil o trgovini s Rusijo.

PO DESETIH LETIH PRIDEJO NA VRSTO BOGATI TIHOTAPCI.

Oseparili so vlado na davkih.

Chicago, Ill. — Lokalni uradniki justičnega departamenta so prejeli nalog, da prično s kazenskim postopanjem pred sodnikom Carpenterjem proti tvežkam, ki so izdelovale umetno maslo in so vlado oseparile za tri milijone dolarjev na davkih.

Stvar je namreč taka, da se plača od rumeno pobarvanega umetnega masla deset centov davka pri funtu, od nepobarvanega masla pa samo eno četrtino centa. Ta čavek je bil naložen, ker so tovarnarji prodajali umetno maslo za pristo.

Prizadete so tri kompanije v Chicagu.

Afera je pričela pred deset leti. Bila je sklicana veleporota, ki pa ni obtožila tvežkam.

Na to so pričele poteze za kulisami, ki so jih izigrali političarji.

Zdaj prihaja afera zopet na dan po desetletnem zavlačevanju.

ŠESTNAJSTILETEN DEČEK USTRELJEN.

Chicago, Ill. — Železniška policaja Charles O'Neill in Walter Andrews sta ležala na preči in čakala, kdaj pridejo tatovi in odpro železniške voze ali pa pridejo pobirati premož, ki leži raztresen na progi. O'Neill je bil oborožen z lovsko puško, Andrews pa s samokresom. Na progi sta se prikazali dve temni seni. Bila sta 16-letni Joseph Kubas in 12-letni Albert Banger. Tretji deček, ki je ušel, je bil poznan pod imenom Vincent. Železniška policaja sta zaklicala stoji, dečki so stekli. Policaja sta odprla nanje ogenj in O'Neill je z lovsko puško ustrelil Kubasa. 12-letni Banger je bil podal, ko je videl, da se je njegov tovariš zgrudil smrtno zadet na tla.

Standard Oil družba NA- PRAVI EN CENT ALI MALO VEČ PRI GALONI GAZOLINA!

Washington, D. C. — Pred senatnim odsekom, ki vodi preiskavo oljne industrije, je bil zaslišan Howard E. Cole, tretji predsednik Standard Oil družbe. Ko ga je senator La Follette vprašal, kako velika je njegova letna plača, je odgovoril, da je v letu 1922 prejel \$47,500 plače, v letu 1921 \$42,000, v letu 1919 pa \$35,000.

Priče so izpovedale, da ima družba pri vsaki galoni gazolina od 1 do 1 1/2 centa dobička.

BOGATINKE SO SIKALE PREDSEDNIKU.

New York, N. Y. — Članice ženskega kluba "Mollie Pitcher" so sikale, ko je pri obedu naznala klubova tajnica, da predsednik Harding ni hotel sprejeti klubove delegacije, da sliki argumente za preklic prohibicijskega amandmanta.

Članice tega kluba so bogatinke.

Predsednik je odklonil sprejeti delegacijo, češ, da je vsako prizadevanje zastoj, da se preklic prohibicijski amandment in da bil razgovor o prohibiciji povzročil razne, da se federalna vlada ne briga, da se izvede prohibicija.

ŽGANJEPIJTJE V WASHING. TONU.

Washington, D. C. — Kongresnik Upshaw iz Georgije obtožuje, da kongresniki in višji uradniki pijejo žganje, ki prihaja na protipostaven način v trgovino. Kongresnik Hill je predložil resolucijo, da justični odsek uvede preiskavo. Upshaw je na to trdil, da so mu znana imena pivcev, ki pijejo tihotapeko žganje.

KAPITALIST JE POTEZNIL DELAVCA ZA ŽLEZO.

Seattle, Wash. — (Federated Press). — J. F. Dutchie, tukajšnji kapitalist in ladjedelniški magnat, je dal delavcu Georgu Zogajevu \$5000 v gotovini, dve kozji žlezi in vozni listek za Avstralijo za njegovo dve dobri spalni žlezi. Zogajev pa ni šel v Avstralijo, temveč se je ustavil v San Franciscu in razodel kupijo pred ondotnim policijskim odličem, ko je bil aretiran kot vagabund. Zogajev je dejal sodniku, da je vzel izgube svojih žlez tako odnab, da ne more več opravljati dela.

PROCES PROTI FOSTERJU ZOPET ODGOĐEN.

St. Joseph, Mich. — (Federated Press). — Sodnijska obravnava proti W. Z. Fosterju in devetnajstim članom "Workers' Party", ki se je imela otvoriti 15. t. m., je bila zopet odgođena do 26. februarja. Frank P. Walsh, odvjetnik obtožencev, je dosegel, da je sodišče dovolilo obravnavo vsakemu posebej. Obtoženci se morajo zagovarjati zaradi kršenja protisindikalističnega zakona, ker so v zadnjem avgustu obdržali tajno zborovanje v bližini St. Josepha.

Grob egiptovskega kralja.

Luxor, Egipt. — Nadalje izkopine v grobnici faraona Tutankamena, egiptovskega kralja, ki je živel pred več kot 3000 leti predstavljajo razne umetniške izdelke iz tistih časov. Našli so več stolov iz ebenovine, ki so pokriti s krasno izrezljano slonovo kostjo v obliki živalske kože. Noge stolov imajo na koncih iz kosti izrezljane račje glave. Grob so našli in odprli ameriški arheologi.

Lenin zopet bolan.

Londoo, 4. jan. — Iz Moskve javljajo, da se je Leninu vrnila prejšnja bolezen, ker ni ubogal zdravnikov in se prezgodaj lotil dela.

RAZNO.

Konja in kotije ni bilo več. — Parizu se gode čudne reči, posebno odkar so se ženske združile v zvezi za iskanje prostih moških v svrhu poroke. Pri tem tudi pride do kakšnega nesporazumljenja, zlasti se je pred kratkim zgodil mučen prizor za kočijaža in neko Angležinjo, ki ni bila večja francoska. Stara Angležinja je prišla v Pariz. Na bulevardu bi bila rada najela kočijaža in pogledala je v slovar, da bi znala vprašati. Ko je iskala besede, je našla, da "engage" pomeni "fiancé". Če je kočija prosta, je torej Angležinja vprašala kočijaža: "Etes vous fiancé?" (To pomeni po naše ali po francosko: Ali ste saroženit?) Kočijaž je malo začuden valed takega vprašanja odgovoril, da ni. Tedaj je rekla stara gospodična: "Alors je vous prends!" (Potem te jaz vzamem.) Kočijažu je že šlo za nohte, z obema rokama je prijel za biš in vajeji in v svo naglo poglaval konje, da se iznebi valjive starke. Angležinja pa je stala na bulevardu, gledala za dirajočim vozom in zmajala s glavjo.

Ples v šoli. — Na Angleškem so pričeli s gibanjem, katerega namen je, da bi uvedli v šolo tudi ples kot obvezni učni predmet. Pravijo, če je telovadba potrebna za vzgojo, tedaj je tudi treba uvesti ples, pri katerem je več razvedrila, ki ga tudi mladina potrebuje med podukom. Nekateri navdušenci tudi jozi, da Angleži jako alabo plešejo in ne znajo drugega kot skakati, njih ples se ne more imenovati za ples. Ravno radi tega hočejo, da postanejo tudi Angleži plesalec, ki bodo zmogli tudi boljših plesov s lepimi kretnjami. Nekateri pravijo, če bi uvedli ples v šolo, da bi potem imela mladina tudi do drugih predmetov večje veselje. S plesom v šoli bi se naderje- ni lahko naučili za dobre plesalce, ki bi si s tem pozneje lahko služili kruh po gledališčih. Človek mora pač vzeti vse za dobro in vpotevati moramo tudi to, da je moderna Rusija svoja gledališča spremenila v glavne prostore, ki služijo za izobrazbo.

Sloni in slonove kosti. — Slonovih kosti je od dne do dne manj in bati se je, da jih bo sploh zmanjkalo. To lahko sklepamo po vesteh iz angl. kolonije Kap, od koder so pred 20 leti še izvažali na tone slonovih kosti, dočim so jih v letu 1921 izvozili komaj 135 kilogramov, v preteklem letu pa niti toliko. Lovec na slone so delali v srednji Afriki svoječasno velike dobičke, kajti slonov je bilo še cele črede in pobijali so jih lahko po svoji volji. Tako so bila na gotovih krajih kar cela pokopališča ogromnih slonov, ki so morali poginiti samo radi svojih dragocenih zob. V daljnih deželah srednje Afrike, kamor so komaj dosepele karavane, je veliko ogrožili poginuli slonov, ki so se ostareli zatekli tja, da tam podležejo smrti. Ko je slon ostareel in se ne more več braniti drugi zverini pred preganjanju lovec, se amakne v pustnjo, kjer ga je težko dobiti, samo da lahko nepreganjan pogine v miru. Karavane so hodile za takimi lubetniki, ki so poginili v pušca-

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESEK:

Predsednik Vincent Colanar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 81, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Nevah, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jože Zavrtalik, urednik glasila Filip Godina.

FOROTNI ODESEK: John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vidar, Box 673, Ely, Minn., John Terclaj, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNISKI ODESEK: OSREDNJE OKROZJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROZJE: Jacob Ambroš, Box 288, Moga Run, Pa., John Groiclj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROZJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad, Mike Mare, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad, Mike Zarg, 6453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbori: Frank Zeitz, predsednik, 3639 W. 28th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 8890 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 8805 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združiteni odbori: Predsednik: Frank Alet, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Josko Oren, 3639 W. 28th St., Chicago, Ill., Jos. Sluh, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, O. POZORI! — Korrespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrli takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika so naslovljeni Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNISCHE PODPORE SE NASLOVE: Bolniške tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote volče so naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede posiljanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošiljajo Frank Zeitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prišli na gl. porotni odsek so naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nasenani, oglosti, naročila in spili vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

vi in jim žagali sobe. Sedaj pa teh ni več in cena slonovim zobem raste od leta do leta bolj. Slonovo kost so skušali še večkrat ponarediti iz kake druge tvarine in taki izdelki so večkrat prišli na trg, toda v kratkem se je pokazalo, da so nerabljivi.

18 letni stari oče. — Iz Venloja na Holandskem pišejo o neki poroki, po kateri je postal osemnajstletni ženin stari oče. Srečni ženin je star 18 let, medtem ko je njegova boljša polovica šteje 45. Ona je imela še pred njim sredo, da je bila poročena ter imela od prvega zakona več otrok. Pred leti se je poročila najstarejša hči, ki ima še dve leti starega otroka. Najstarejši nevestin sin je star 22 let, torej je štiri leta starejši od očima: Vsi temu je ženin jako zadovoljen s svojo nevesto.

Nenavadna družina živi v Sandwichu na Angleškem. Mati te družine je stara 109 let, ki ima 40 stricov, 66 prastricov in 77 sinov in hčera od prastricov, skupaj ima torej 183 stricov. Starka ima še vedno izvrsten tek in vsak večer popije vsi- ski kozarec toplega ruma. Vseh otrok je imela 15, od katerih jo ena njenih hčera še prekaša, kajti rodila jih je 17. Stara ženica je premožna in pravi, da bo vsak od njene družine dobil svoj enaki del.

Stara, vendar nova anekdota. Abbe Terray je bil proti koncu vladanja francoskega kralja Ludovika 15. generalni pobiralec za davke, kar je toliko kot nekaj današnji finančni minister. Nekega dne je šel po Parizu in držal roke v novem toplem kožuhašem

Sever's Cough Balsam,

ki prinaša zaščiteno in hitro pomoč. Imajte ga pri roki v hiši za vsake nesreče.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

Severov Aلمانah se leto 1923 je nastanjen. Dobe se po vseh lekarnah zastoj, ali pitate nam.

W. F. SEVERA CO. LEON RAPIDS, IOWA

DR. A. M. SOUKUP, PHYSICIAN AND SURGEON

3639 W. 22nd St., cor. Millard Ave., Chicago, Ill.

Ako živite v bližini pridite k temu zdravniku, ako živite daleč pošite njemu in opišite vašo bolezen. On vam bode poslal potrebna zdravila.

Zapomnite si!

Poslufajte se pri Vaših denarnih posiljativah vseh vaših bank, katera slovi radi svojega točnega posiljanja in najnižjih cen ter ima najboljše in najčiste zveze s stare domovino.

VAŠI PRIHRANKI

obrestujejo se s 4% letnimi obrestmi, ako jih vložite pri nas na

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT".

Higurnost zadržana s naj- boljšimi ameriškimimi bondi in s nadzorovanim DEZAVE NEW YORK.

Zadržano tudi točno in nezavlačno posiljanje v vseh bančnih poslih.

FRANK SAKSER-STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y. Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

POTREBUJEMO žensko za domača hišna dela takoj. Dober dom in dobra plača. Oglasite se pri: W. Wilson, 316 South Ave., Wilkesburg, Pa. (Adv.)

POTREBUJEMO

mlado dekle za pomoč pri doma- čih hišnih delih v družini dveh oseb. Dobra služba. Pokličite Cedar 2678 R. na Perrysville Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

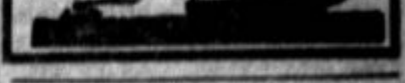
CUNARD

V Jugoslavijo v 9 dneh plujejo vsak torek veliki parniki.

AQUITANIA.....45,847 ton
MAURETANIA.....30,764 ton
BERENGARIA.....22,023 ton

Prijazne kabine za tretjega razreda potnike s 2, 4, 6 posteljami. Krasna obedna, kadilna in posiljalna soba. Pokrito promenado nadkrovi. Izvredna krito promenado nadkrovi. Nobenih skrbli.

Za potni listek in druge pojavnice obratujte pri kili- njem agentu v vašem mestu.

Marca 1921 ni imel ničesar! In.....marca 1922 je bil vreden sto milijonov dolarjev!

To je povest o stotniku Humprey'u, možu, ki je prišel do slavnosti v Mexia (Texas) na oljnem polju. Meseca oktobra 1921, Mexia, Texas je bilo mestece s 3,000 prebivalci, takoj po iznajdtvi olja je naraslo prebivalstvo v tleh treh mesecev na 30,000.

Mexia oljno polje se nahaja severno od Hustona, Texas, v Hustonskem oljnem okraju s določenim ozemljem, ki obsega 75 milj okrog Huston mesta, obsegajoč nekako polovico vsega oljnega pridelka v državi Texas, to ozemlje obsega t vsega rezerviranega polja za olje v Združenih državah.

Dva milijona (2,000,000,000) sodov olja leži spodaj v ti zemlji južnega Texaskega oljnega polja. Ta olja so glavna hrbtenica Standard Oil Co. družbe (Rockefeller Interests) in Gulf Oil Company, dve največji oljni družbi sveta.

The Mexia Dominion Oil Company of Huston, Texas, obvladuje 8,329 akrov oljnega polja, večina v sredini teh čudovitih bogatih krajev južnega Texasa, iz katerih se dobiva na deset milijone sodov olja vsako leto iz posameznih vrelecev, ki prinašajo po \$3,000,000 mesečno. Ta družba je med prvimi vzela v najem boljše prostore in pazila na vse preskušnje v nje okolici. Vaj uradniki te družbe so izveščani ljudje, ki se pečajo s oljem in valed tega so želeli najprej videti kaj bodo drugi napravili poleg njih.

Vzelo bi preveč časa razkladati vsak posamezni del teh 8,329 akrov v zakupu, da vam podamo le malo slik o naših bogatih zalogah vam opišemo samo en del, ki je en med najboljših in obsega 20 akrov zemlje v Mexia oljnem polju. Poleg teh 20 akrov je Humble Oil Company za katero so plačali \$200,000.00 in ima že en vrelec na njej. Vahodno od tega je slavno znani 10,000 sodov Mills vrelec, poleg tega je 40 akrov ob zapadni strani in je stalo \$100,000.00. Malo na južno stran je zopet 20 akrov našega in le kašnih 600 čevljev od tu je slavn Thompson vrelec, ki daje po 10,000 sodov olja. Takoj poleg malo južno je ozki pas zemlje prodan za pol milijona dolarjev in poleg tega je zopet slavn Desenbergov zakupni prostor, ki je bil prodan za \$1,100,000.

Vrelec v neposredni bližini le par sto čevljev stran od naše 20 akrov zemlje, ki so v delu in so dali že na tisoč sodov olja iz enake zemeljske površine kot je naša.

Navihani podjetniki sedaj nele, da skušajo obvladati vse oljne vrele temveč skušajo dobiti v svoje roke tudi vsa oljna polja, ki so vredna stotine milijonov dolarjev. 2570 akrov naše zemlje okrog katere vrtajo velike družbe so bili mogoče vreden s enim samim vrelcem do \$100,000,000.

Med vsem tem razvojem okrog nas smo se počutili dovolj močni, da smo organizirali in da pričnemo vrtati sami svoj vrelec. Da pa dobimo potrebni kapital za stroške za vrtanje je Mexia Dominion Oil Company dobila dovoljenje od države Texas, da sme izdati za en milijon dolarjev delnic navadno po \$1.00 za prodajo ljudem.

Mi želimo, da kupite teh delnic kolikor morate. Mi še nimamo nobenih vrelcev, ki bi jamčili dobiček. Vse kar vam lahko rečemo je to, lahko izgubite vas, lahko pa tudi postanete srečni in bogati, to je igra. Pet in dvajset krat o sto lahko izgubite, pet in sedemkrat pa dobite in če dobite vam lahko rečemo, da boste dobili srečo. V tem slučaju želimo, da vsak (stotak) \$100 investiranih pri nas bi naj narasel na \$50,000,000 ali še celo več, ker naši prostori so prav nekako v osrčju preskušeneega najbogatejšega oljnega polja vsa sveta. Valed tega priporočamo, da poskusite vašo srečo.

To je ne navadna propozicija, mogoče preveč ugodna, da bi verjeli na prvi pogled. To je nekaj za ljudi, ki imajo denar in so pripravljeni vzeti 75% prilike za dobiček, ki mogoče preide v tisoče odstotnega dobička na navadni dolgi investicije.

Glejte kaj so drugi naredili na enakem preskušenem oljnem polju.

\$100 vloženih v Farmers Petroleum Co., naraslo na	\$25,000.00
\$100 vloženih do Producers Oil Co. naraslo na.....	\$25,000.00
\$100 vloženih v Home Oil Co., naraslo na.....	\$40,000.00
\$100 vloženih v Collins Oil Co., naraslo na.....	\$45,000.00
\$100 vloženih v Texas Oil Company, naraslo na.....	\$50,000.00

in na stotine drugih. Vse so bile dobre investicije, ker so bile v prizkušenem oljnem polju.

Naše Mex-Dominion Oil Company je organizirana na širši podlagi, kot katerakoli gost omenjenih oljnih družb. Mi imamo za seboj skupno in preiskave drugih vas naokrog našega področja, novih in starih produktivnih oljnih podjetij in vrelcev, ter stojimo na trdni podlagi upanja, da bomo med najboljšimi v oljni industriji.

Premislite ako ste sploh imeli kdaj boljše priliko do sreče, za malo svote denarja in potem ako se vam sdi vredno izpolnite iz spodnjega kupona, ga pošljite nam na kar vam poljemo va pojamita in podatka.

SHOWERS & GEORGE
 416-39 Safe Deposit & Trust Bldg.
 New Castle, Pa.

Centenji: Vseeli mo, da je vsaj ena družba, ki pove ramico, da se lahko ugabi denar in ne samo dobi. Da vam potekam moje znanje da vade posebno ponudbo, želimo, da mi date vna pojamita o Mex-Dominion Oil Company družbi in ostanem vna.

Ime.....

KUPON